

ADVENT
ISTEN MEGÍGÉRI A SZABADÍTÓT
(1Móz 3,15)

Olvasmány

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Felhasznált irodalom:

BARTHA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

SZÉNÁSI, S., Ünnepeink. A református egyházi év. Kálvin Kiadó, Budapest 1999.

WESTERMANN, C., Az Ószövetség theológiájának vázlata, Budapest 1993.

Isten a Szabadító. Ez az Ószövetség alapkijelentése. Isten az a Szabadító, aki kihozta népét Egyiptomból. Ez határozza meg Izráel Istennel való viszonyát (5Móz 26,5–11). Az Ószövetségben Isten megígéri, hogy a bűnbeesett ember számára elküldi a Szabadítót. Erre a szabadításra vártak az Ószövetség korában. Zakariás az énekében utal arra, hogy a zsidó nép gondolkodása szerint Isten örök időktől fogva már megígérte, hogy szabadítást ad (a görög szövegben itt nem a Szabadító szó szerepel, hanem a szabadítás: szótériasz): „*Erős szabadítót támasztott nekünk szolgájának, Dávidnak házából, amint kijelentette azt szent prófétái által öröktől fogva.*” (Lk 1,70)

A páskaünnep alkalmával Isten népe újra és újra felidézte a szabadulás eseményét. Aki a múltban, egy konkrét történelmi helyzetben megszabadította népét, az az Isten ígérte meg, hogy megszabadít a bűnből. Ígéretében lehet bízni.

Az Újszövetség alapkijelentése, hogy Jézus a Szabadító. „*És nincsen üdvösség senki másban, mert nem adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnénk.*” (ApCsel 4,12) Aki Izráel népén megmutatta szabadítását, megtartotta ígéretét, és Jézus által megszabadította az embert a bűn hatalmából.

Jézus születése előtti időszakban, advent idején visszaemlékezünk az Isten ígéreteire.

Advent:

A karácsonyt megelőző négy hetet advent időszakának nevezzük. A latin eredetű szó eljövetelet jelent. A megígért Messiás eljöveteleire utal. Az advent szót tévesen szokták várakozásnak fordítani. A várakozás az eljövetelel ígéretére adott emberi válasza helyezi a hangsúlyt. Isten beteljesített ígéretére emlékezünk advent idején. Egy olyan időszak ez, amikor a keresztyén ember hálát ad Istennek azért, hogy eljött a Megváltó, aki az emberi élet legnagyobb problémájára a megoldást megadta. Advent idején az ember megerősödik az Isten iránti bizalomban, hogy megtartja az ígéreteit, ezért nem hiábavaló reménykedni Benne. (vö. Zsid 6) Advent idején visszatekintünk Jézus Krisztus testet öltésére, és egyúttal reménységgel várjuk, hogy ismét eljön.

Szabadító ígérete:

Isten a bűneset után közvetlenül megígérte azt, hogy Szabadítót fog küldeni, aki legyőzi a gonoszt. „*Ellenségeskedést támasztok közted és az asszony között, a te utódod és az ő utódja között: ő a fejedet tapossa, te pedig a sarkát mardosod.*” (1Móz 3,15) Itt esik szó az embernek arról az utódjáról, aki a kígyó (nem az ő utódjának) fejére tapos, azaz legyőzi. A keresztyén írásmagyarázat szerint ez az ígéret Jézus Krisztusra vonatkozik. (Ezért is nevezik ősevangéliumnak ezt az ígéretet.)

Isten népe Jézus Krisztus eljöveteléig a megígért Szabadító eljövetelére várt. Ezt a várakozást Isten a próféták által küldött üzenetekkel erősítette meg.

Az ószövetségi ígéretek majdnem mindegyike összefüggésben van Jézus Krisztussal, az Ő eljövetelével. A Jézusra vonatkozó ószövetségi ígéretek szólnak a személyéről és messiási tevékenységéről egyaránt: személyével kapcsolatban szó esik a származásáról, a születéséről, a tulajdonságairól; megváltói munkájával kapcsolatban tetteiről, szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról.

- Származása:

- Ábrahám leszármazottja lesz (1Móz 22,18).

- Júda törzséből származik: „*Nem távozik Júdából a jogar, sem a kormánypálca térdei közül, míg eljő Síló, akinek engednek a népek.*” (1Móz 49,10)

- Dávid utóda lesz: „*Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről.*” (Ézs 11,1)

- Asszonytól fog megszületni: „*Ezért maga az Úr fog jelet adni nektek: Íme, egy fiatal nő, aki most várandós, fiút fog szülni, és Immánuélnek nevezi majd el.*” (Ézs 7,14)

- Születésének a helye Betlehem lesz: „*Te pedig, efráta Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúl a hajdani időkbe, a távoli múltba.*” (Mik 5,1)

- Megváltói munkája:

- Lesz egy előfutára: „*Én majd elküldöm követemet, aki egyengeti előttem az utat.*” (Mal 3,1)

- Tanító és próféta lesz: „*Uramnak, az Úrnak lelke nyugszik rajtam, mert felkent engem az Úr. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, bekötözsem a megtört szíveket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadon bocsátást a megkötözötteknek.*” (Ézs 61,1)

- Szenvedni fog (Ézs 53). Ez a szenvedés helyettes szenvedés lesz, az emberek bűnei miatt. Áldozati bárányként fog meghalni.

- Harminc ezüst (Zak 11,2).

- Megostorozzák, arcul ütik (Ézs 53,12).

- Kereszthalála átokhalál lesz (5Mózes 21,23).

- Feltámad „*Nem hagysz engem a holtak hazájában.*” (Zsolt 16,8–11)

Az Újszövetségben végig találunk utalásokat arra, hogy amit Isten megígért egykor a népének, az beteljesült, nem hiába várakoztak erre. Péter apostol a pünkösdi beszédében arról tesz bizonyosságot, hogy az ószövetségi ígéretek Jézusra vonatkoztak és rajta beteljesültek, ezért Ő az a Szabadító, Akire vártak. Ő volt Istennek a küldötte, Akit keresztre feszítettek. (ApCsel 2)

Az evangéliumok Jézus életét bemutatva sokszor konkrétan ki is mondják, hogy Jézussal kapcsolatban azért úgy történtek a dolgok, mert Isten ígéretei szerint ezeknek így kellett megtörténniük. „*Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által...*” (Mt 1,22) Különösen igaz ez Máté evangéliumára, aki zsidó származású keresztyén olvasóknak fogalmazta meg a Jézusról szóló evangéliumot.

Nem mindenki fogadta el már Jézus idejében sem, hogy Jézus az a megígért Messiás. Így a mai zsidóság még mindig vár a Messiás eljövetelére.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Iskolai keretek közt a tanulók első osztályban találkoztak a bűneset történetével, de ott nagyon egyszerűsített formában. A kígyó szimbolikája és a Szabadító ígérete ebben a leckében jelenik meg. Az egyházi iskolába járó gyermekek valószínűleg ismerik ezt a történetet családi vagy gyülekezeti háttérből eredően.

A gyermeknek hétköznapi tapasztalata a kívánság, és az, hogy milyen nehéz a kívánságnak ellentmondani. Leginkább a titokban, a szülők tiltása ellenére fogyasztott édesség, titokban folytatott tévénézés, internetezés jut eszükbe. Ezek a példák jók arra, hogy előhívjuk a kívánság

és a kísértés állapotát, és az engedelmesség dilemmáját, de fontos, hogy ne moralizáljuk ezeket a történeteket. A jó és rossz tudásának fája a történetben azt a lázadást szimbolizálja, hogy az ember Isten nélkül akar dönteni arról, hogy mi a jó és rossz. De az ember nem tudja ezt eldönteni, ahogy az első emberpár is a gyümölcsévés után nem bocsánatot kért (pedig az lett volna a jó), hanem egymásra mutogatott és veszekedett. Jézus azért jött, hogy veszekedés helyett visszavezesse az embert Istenhez. Megszabadítsa attól, amivel a veszekedés, a harag, a gyűlölet, a szomorúság jár; és megszabadítsa a legrosszabb dologtól is: a haláltól és betegségtől. A gyermek számára az Éden nélküli, Isten nélküli világ a szeretetlenségben tárul fel. Érzelmi lényként leginkább a negatív érzésekben éli meg a bűnt, amikor benne, vagy a környezetében megszűnik a békesség, a szeretet, az elfogadás. A Szabadító éppen ebből a rosszból szabadít meg a jóba, ahol szeretet van, megbocsátás, elfogadás, teljesség. A tanulónak a maga kiszolgáltatott, újból és újból rosszat cselekvő, újabb és újabb szidásokat megelő gyermekiségében az aranymondás evangéliummá lehet: „Az Úrtól jön a szabadítás.” (Zsolt 3,9). Van valaki, Aki nagyobb nála, nagyobb a sokszor igazságtalan, sokszor bántó társaknál, felnőtteknél, és Őtőle szabadítás jön. Ez a megígért szabadítás jött el Jézusban, amire adventben emlékezünk.

Az adventi idő a gyermekek számára sok ajándékot, sok ígéret beteljesülését hozza magával. Bár nem helyeseljük azt az ajándékdömpinget, amit a mai gyermekek megélnék, de maga a vágyott és várt ajándék kifejezi azt, ahogyan Isten megajándékozta ezt a világot a szabadítással, a Fiával.

A lecke és az egész adventi időszak célja, hogy erre a Szabadítóra mutassunk rá, ezt a Szabadítót mutassuk be a gyermek számára. Ugyanígy a második félévben is és a további ünnepi időkben is Jézussal mint Szabadítóval ismerkedünk. Ennyiben ez egy megalapozó óra a továbbiakra, amire többször visszautalhatunk.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: ○ Tudja a munkáltató tankönyv képeinek és szövegének alapján segítséggel elmondani a bűneset történetét és Isten szabadító ígéretét. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Zsoltárok könyve 3,9.	• Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: ○ Legyen képes a munkáltató tankönyv képeinek és szövegének alapján elmondani a bűneset történetét és Isten szabadító ígéretét. ○ Tudja értelmezni és magyarázni a lecke Igéjét: Zsoltárok könyve 3,9.

ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT

GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Isten szabadítót ígér az embernek.

Kognitív cél: A bűneset történetén keresztül annak a bemutatása, hogy az embernek szabadításra van szüksége, és Isten meg is ígéri a szabadítást.

Affektív cél: A szabadítás ígéretében rejlő öröm átélése.

Pragmatikus cél: Olyan alkalmak teremtése az órán, amelyek során a szabadítás ígéretében rejlő örömet átélhetik a tanulók.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Kinek mit ígért Isten? A munkáltató tankönyv első két feladatával mutassunk rá arra, hogy Isten ígéreteket tett és be is teljesítette azokat! Kérdezzük meg a gyerekeket, hogy milyen bibliai szereplőket ismernek fel a képeken! Kapcsoljuk a szereplőket Isten ígéreteihez! Átvezetés: Megfigyelési szempontként kérjük meg a gyerekeket, hogy figyeljék meg a következő történetben, hogy mit ígért Isten Ádámnak és Évának!	TKGY Advent, Isten megígéri a Szabadítót, 1–2. feladat TKEI Advent, Isten megígéri a Szabadítót, 1–2. feladat
Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Bűneset története: • Éden kertje, az első emberpár • Isten óvó szeretete: ne egyenek a jó és rossz tudásának fájáról • Megjelenik a Sátán kígyó képében • A kígyó kérdése – az asszony válasza • A kígyó hazugsága • Az asszony hisz neki, megkínálja a férfit is • Tettük megbánása → szégyen, elbűjás • Isten kérdése, az emberek veszekedése • Isten döntése → büntetése • Isten ígérete → aranymondás: „Az Úrtól jön a szabadítás” (Zsolt 3,9) Advent: megérkezett a megígért Szabadító Sokáig várta Isten népe, hogy megszülessen a megígért Messiás. Isten megtartotta ígéretét, elküldte Fiát, Jézus Krisztust. Ebben az ünnepi időben, adventben rá emlékezünk. A szó jelentése: eljövétel. Jézus azért született, hogy az embereket Istenhez vezesse, és elkezdjenek úgy élni, ahogy	TKGY Advent, Isten megígéri a Szabadítót, 3. feladat TKEI Advent, Isten megígéri a Szabadítót, 3. feladat TKGY Advent, Isten megígéri a Szabadítót, 4. feladat TKEI Advent, Isten megígéri a Szabadítót, 4. feladat

	Isten tanítja nekünk. Hogy Istentől tanuljuk, hogy mi a jó és mi a rossz. Figyeljük meg, mit mond a karácsonyi Ige Jézusról, a Szabadítóról! Oldják meg a gyerekek a rejtvényt, és beszéljük meg, hogyan nevezi az Ige Jézust!	
Aranymondás	„Az Úrtól jön a szabadítás” (Zsolt 3,9)	
Énekjavaslatok (alternatívák)	„Szabadításod öröme...” (TKGY 141. o. 6., TKEI 157. o. 6.) RÉ21 390. „Várj, ember szíve, készen...” (TKGY 149. o. 19., TKEI 165. o. 19.) RÉ21 417. „Jöjjetek Krisztust dicsérni...” (TKGY 138. o. 3., TKEI 154. o. 3.) BS 67: „Boldog örömnapi...” BS 130: „Igazságnak napja, jöjj...”	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

TKGY 117. o., TKEI 133. o.

A képen látható:

Az Édenkert egy részletét látjuk a képen. A jó és rossz tudásának fáján a kígyó tekereg, Ádám felé néz. Éva kíváncsian néz feléjük. Mindketten a kígyóra mutatnak.

A szöveg:

A teremtéstörténet ismételt változata, melyet korábban már megismertek a tanulók. Ismétlésnek, összefoglalásnak is felfogható. Ez esetben azonban egy új szempontból közelíti a szerző a történetet: Isten szabadítót ígér az embereknek.

Instrukció a kép-olvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

Olvassátok el a történetet, figyeljétek meg a bűn és a rossz eredetét, Isten szabadító ígérését.

- Milyen volt Ádám és Éva az Éden kertjében? Milyen tulajdonságokkal rendelkeztek?
- A Sátán mire csábította az emberpárt? Miért?
- Mit tett Ádám és Éva? Miért?
- Hogyan magyarázták Istennek a tetteiket?
- Mi lett a tettük következménye?
- Mit ígért meg Isten? Miért?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

Aranymondás: „Az Úrtól jön a szabadítás”

- Miért van szükségünk a Szabadítóra?
- Mitől szabadít meg bennünket az Úr?

1. Ki vezet kit? – mozgásos játék

Évát félrevezette a Sátán, mert követte a szavát. Pedig követés helyett lehetünk mi is vezetők. Jézus nem a Sátánt követte, hanem ő vezette jó irányba az embereket. Az alábbi mozgásos játék a vezetés és követés átélését segíti.

Alakítsunk ki párokat az osztályban! Először az egyikük emelje a társa elé a mutatóujját! A társa mereven nézze a párja mutatóujjának a hegyét, és amerre megy, kövesse! Figyeljen arra, hogy mindig a kezdő távolságra legyen a szeme a mutatóujj hegyétől! Egy idő után viszont vegye át a vezetést úgy, hogy ő teszi a társa szeme elé megfelelő távolságra a mutatóujját vezetőként! Ekkor a társa leengedi a kezét, és ő lesz a követő. Egészen addig, amíg át nem veszi ismét a vezetést. A játékban igazi harc alakulhat ki a vezetésért.

ÚTMUTATÓ A MUNKÁLTATÓ TANKÖNYV FELADATAIHOZ

4. feladat:

a) Idézzük fel az eddig tanultakat Jézusról mint szabadítóról! A feladat alkalmas arra, hogy lássuk, a gyermekek számára mit jelent ez a kifejezés, milyen eddigi impulzusok érték, hol tartanak. Erre fogunk építeni a következő félév óráin, illetve ezt bővíthetjük, vagy mélyíthetjük az ünnepi időben.

b) A szövegtvény megoldásai: Ne féljetek, örömet, üdvözítő, Krisztus

c) Az ÜDVÖZÍTŐ kifejezés magyarázatához használhatjuk az alábbi sorokat:

Az üdvözítő kifejezés azt jelenti, hogy Jézus egy erős, mindenkinél erősebb Szabadító. Azért küldte Isten a földre, hogy legyőzze a gonoszt. Ha szeretjük Jézust, már itt a földön megajándékoz szeretetével és segít bennünket. Halálunk után pedig a mennyországba visz. Az, hogy üdvösségünk van, azt jelenti, hogy már itt a földön és a halálunk után örökre Istennel együtt lehetünk.